

Justitsministeriet

Kontor: Lovafdelingen
Sagsnr.: 2005-740-0019
Dok.: AKJ40075

Besvarelse af spørgsmål nr. 1 af 6. april 2005 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af retsplejeloven og forskellige andre love (Sagsomkostninger, retshjælp og fri proces) (L 132).

Spørgsmål nr. 1:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 4. april 2005 fra Advokatsamfundet, jf. REU L 132, bilag 1.”

Svar:

1. Advokatrådet anfører i henvendelsen til Retsudvalget, at vederlaget til advokater for retshjælp på trin 2 og 3 (svarende til henholdsvis almindelig og udvidet retshjælp efter de gældende regler) bør forhøjes i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag. Advokatrådet anfører bl.a., at lovforslaget er udtryk for en forringelse af retshjælpsordningen, idet den fremtidige årlige regulering af vederlaget, som foreslås indført, efter lovforslaget sker med udgangspunkt i de gældende takster, som har været uændrede siden henholdsvis 1995 og 1988.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at lovforslaget i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag indfører en fast takst (i stedet for som i dag et maksimum) for vederlaget til advokater for de to kategorier af advokatretshjælp samt indfører en årlig regulering af taksterne. Som anført i pkt. 3.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, sikres det med forslaget om fremtidig satsregulering af taksterne for advokatretshjælp, at taksterne fremover følger den almindelige lønudvikling i samfundet. Forslaget om en årlig regulering af taksterne er således udtryk for en forbedring af den eksisterende retshjælpsordning. Justitsministeriet har på denne baggrund og under hensyn til de økonomiske konsekvenser for staten ikke fundet grundlag for herudover at foretage en forhøjelse af taksterne som foreslået af Retsplejerådet.

2. Advokatrådet anfører i henvendelsen til Retsudvalget endvidere, at vederlaget til en advokat, der beskikkes for en part, der har fri proces, ikke bør fastsættes med udgangspunkt i landsretspræsidenternes vejledende takster for udmåling af sagsomkostninger til dækning af udgifter til advokathjælp, således som lovforslaget lægger op til. Advokatrådet anfører bl.a., at disse takster – også efter den forhøjelse i forhold til de gældende takster, som lovforslaget lægger op til –

vil medføre, at en beskikket advokat for en part, der har fri proces, jævnlige vil få et lavere vederlag end modpartens advokat.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at lovforslaget i overensstemmelse med Retsplejerådets forslag viderefører principperne for fastsættelsen af vederlaget til advokater, der beskikkes for parter, der har fri proces, men at der med lovforslaget lægges op til en væsentlig forhøjelse af de takster, som udmålingen af vederlaget tager udgangspunkt i. Som anført i pkt. 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, er Justitsministeriet i den forbindelse enig med Retsplejerådet i, at det vederlag til beskikkede advokater, der lægges op til med lovforslaget, vil have en størrelse, der giver mulighed for at føre retssagen på fuldt forsvarlig måde, og at det ikke bør have betydning for fri proces-ordningen, at en modpart, der ikke har fri proces, eventuelt betaler sin advokat et højere salær. Justitsministeriet er også enig med Retsplejerådet i, at der i denne forbindelse ikke er grundlag for at sondre mellem private modparter og tilfælde, hvor modparten er en offentlig myndighed.

Det bemærkes i øvrigt, at principperne for fastsættelsen af vederlaget til advokater, der beskikkes for parter, der har fri proces, både i dag og efter lovforslaget giver mulighed for at fravige taksterne, hvis sagens karakter begrundet det, jf. også Højesterets afgørelse af 30. november 2004 gengivet i Ugeskrift for Retsvæsen 2005 side 743, som Advokatrådet henviser til. Højesteret udtalte i øvrigt i denne afgørelse, at den gældende ordning for fastsættelsen af vederlaget til advokater, der beskikkes for parter, der har fri proces, ikke kan anses for stridende mod Den Europæiske Menneskerettighedskonvention eller andre fundamentale retsprincipper.

3. Advokatrådet har i henvendelsen til Retsudvalget endelig anført, at den nuværende indtægtsgrænse for fri proces for ægtefæller og ugifte samlevende, der med lovforslaget foreslås videreført uændret, indebærer, at par, hvor begge er på dagpenge, efterløn eller aktiveringsydelse, i nogle tilfælde vil falde uden for dækningsområdet for fri proces ordningen.

Justitsministeriet skal hertil bemærke, at lovforslaget viderefører de gældende indtægtsgrænser for fri proces uændret. Som anført i pkt. 4.3 i lovforslagets almindelige bemærkninger, kan Justitsministeriet på de fleste punkter tilslutte sig Retsplejerådets forslag, henholdsvis Retsplejerådets flertals forslag vedrørende fri proces. Justitsministeriet har dog ikke fundet grundlag for at foreslå en egenbetaling for fri proces. Under hensyn til de økonomiske konsekvenser for staten har Justitsministeriet ikke fundet grundlag for at lempe de økonomiske betingelser for fri proces.

De gældende indtægtsgrænser indebærer, at ægtefæller og ugifte samlevende uden børn, der begge modtager dagpenge på højeste sats, som udgangspunkt ikke opfylder de økonomiske betingelser for fri proces. Hvis parret har et barn, vil de imidlertid som udgangspunkt opfylde de økonomiske betingelser for fri proces. Det samme gælder f.eks. enlige dagpengemodtagere (med

eller uden børn) og ægtefæller og ugifte samlevende (med eller uden børn), der modtager kontanthjælp, samt folkepensionister, der ikke har væsentlige indtægter ud over folkepensionen. Studerende vil også ofte opfylde de økonomiske betingelser for fri proces.